

Suomen ortodoksinen kirkko
Karjalankatu 1
70110 Kuopio

Raportti syrjäseuduilla työskentelevien pappien ja kanttoreiden työn rahoituksesta

Tiedoksi kirkolliskokoukselle

Tausta ja tarkoitus

Kirkolliskokouksen päätöksen mukaisesti kirkollishallituksen tuli käynnistää neuvottelut niiden seurakuntien kanssa, joiden alaisuudessa haja-asutusalueilla toimivat papit ja kanttorit eli entinen matkapapisto työskentelevät. Neuvottelujen tarkoituksena oli selvittää, miten kunkin työparin rahoitus turvataan jatkossa.

Keskushallinnon edustajina palvelukeskuksen johtaja Jari Rönkkö ja talouspäällikkö Henna Mynttinen kävivät syyskuussa 2026 keskustelut Joensuun, Tampereen ja Pohjoisen ortodoksinen seurakunnan edustajien kanssa. Tämä raportti kokoaa keskusteluissa esille tulleet rahoituksen tarpeet ja toiminnan jatkuvuuteen vaikuttavat tekijät.

Keskustelujen perusteella seurakunnat eivät pysty turvaamaan nykyisiä syrjäseutujen palveluja ilman kirkon avustusta. Neuvotteluissa kartoitettiin seurakuntien tilanteet ja avustuksen muutosten vaikutukset. ”Vuoden 2025 kirkolliskokous päätti talousvaliokunnan mietinnän mukaisesti, että *”Matkapapiston avustukseen haetaan vuosittain lupa valtionavustuksen hakuprosessin yhteydessä. Avustus maksetaan vain, jos valtionavustus on myönnetty.”*

Rahoituksen lähtökohdat

Muistioissa esitettyjen tietojen mukaan Suomen ortodoksinen kirkon valtionavusta jaetaan edelleen noin 25 prosenttia seurakunnille, kirkkomuseolle ja Valamolle. Koltia ja syrjäseutuja tukevaan hengelliseen toimintaan kohdistetaan vuonna 2026 yhteensä 295 500 euroa, mikä vastaa noin 14 prosenttia kirkon valtionavusta. Kokkolan työparin toimintaan kohdistuva avustus on 67 000 euroa ja Ivalon työparin toimintaan kohdistuva avustus 131 000 euroa ja Joensuun seurakunnalle kohdistuva avustus on 99 500€.

Joensuun ortodoksinen seurakunta

Joensuun seurakunnan kanssa käytiin Teams-neuvottelu 2.9.2026. Siihen osallistuivat Aleksander Roszczenko, Marika Miinalainen, Jari Rönkkö ja Henna Mynttinen.

Avustusta käytetään yhden papin ja yhden kanttorin kustannuksiin. Työpari palvelee Vaara-Karjalan ja entisen Lieksan seurakunnan alueella sekä osassa Ilomantsin kappeliseurakunnan aluetta. Ilomantsin kappeliseurakunnan jäsenmäärä on vähentynyt, ja sen arvioidaan vähenevän edelleen.

Seurakunnan taloudellinen tilanne on tällä hetkellä hyvä, mutta syrjäseutujen nykyisten palvelujen säilyttäminen edellyttää avustusta. Seurakunta pitää mahdollista vähäistä avustuksen leikkausta ymmärrettävänä kirkon talouden kiristyessä. Avustuksen poistuminen estäisi kuitenkin nykyisen palvelutason ylläpitämisen. Pitkät etäisyydet ja pienillä paikkakunnilla harvoin järjestettävät jumalanpalvelukset vaikeuttavat palvelujen saatavuutta. Seurakunnan arvion mukaan ulkopuolisen rahoituksen saaminen hengelliseen perustehtävään on hyvin epätodennäköistä.

Tampereen ortodoksinen seurakunta ja Kokkolan työpari

Tampereen seurakunnan kanssa käytiin Teams-neuvottelu 8.9.2026. Siihen osallistuivat kirkkoherra Aleksej Sjöberg, Jari Rönkkö ja Henna Mynttinen.

Kokkolan ja Pietarsaaren alueella työskentelee yksi pappi. Kanttorin osa-aikasta toimea hoidetaan sijaisjärjestelyin. Avustusta käytetään työparin kustannuksiin, ja työtä tehdään osittain myös Pohjoisen ortodoksisen seurakunnan hyväksi. Kirkkoherra on esittänyt seurakunnan neuvostolle toimen vakinaistamista.

Vuoden alun tilastojen mukaan Kokkolassa oli 114 ortodoksia ja Pietarsaaressa hieman alle 80. Alueella on yhteensä noin 200 ortodoksia. Alue on monikielinen, eikä yksikään kieliryhmä muodosta enemmistöä. Pietarsaaren ruotsinkielinen toiminta on tärkeää myös niille seurakuntalaisille, jotka eivät ymmärrä suomea. Vaasan sekä Kokkolan ja Pietarsaaren alueella on tehty myös aktiivisesti työtä ukrainalaisten parissa.

Sellaisessa tapauksessa, jossa Vaasan ja Oulun välisellä alueella ei olisi omaa pappia, kirkollisten toimitusten, kuten kasteiden ja hautausten, järjestäminen vaikeutuisi. Samalla Vaasan papin työkuorma kasvaisi. Kokkolan papin toimea hoitavan henkilön on tarkoitus muuttaa takaisin Ruotsiin, ja alueelle on jo nyt vaikea rekrytoida pappeja ja kanttoreita. Seurakunta saattaa siirtää vapautuvan papin tehtävän täyttämistä siihen asti, kunnes kirkolliskokouksen ratkaisu rahoituksen jatkosta on tiedossa.

Tampereen seurakunnan taloudellinen tilanne on tällä hetkellä hyvä, ja talousarvioita on laadittu varovaisuuden periaatetta noudattaen. Seurakunta ei kuitenkaan pysty rahoittamaan työparin toimintaa kokonaan omin varoin. Avustuksen poistuminen edellyttäisi työn järjestämisen ja alueellisen kohdentamisen uudelleenarviointia. Keskustelussa tuotiin esille, että esimerkiksi Porissa ortodoksien määrä on Kokkolaan verrattuna noin nelinkertainen.

Pohjois-Suomen ortodoksinen seurakunta ja Ivalon työpari

Pohjois-Suomen ortodoksisen seurakunnan kanssa käytiin Teams-neuvottelu 10.9.2026. Siihen osallistuivat kirkkoherra Marko Patronen, Jaakko Vainio, Irene Fononoff, Rauno Pietarinen, Anneli Pietarinen, Jari Rönkkö ja Henna Mynttinen.

Ivalon työparin toiminta koltta-alueella perustuu kirkon avustukseen. Kolttien parissa tehtävään työhön liittyy siten muusta syrjäseututyöstä poikkeavia lähtökohtia. Työparin toiminta-alueella on noin 500 seurakunnan jäsentä.

Pohjoisen ortodoksisen seurakunnan alue kattaa entisten Oulun ja Lapin läänien alueet. Pitkät etäisyydet ja henkilöstön vähäinen määrä suhteessa alueen laajuuteen vaikeuttavat palvelujen järjestämistä. Seurakunnan näkemyksen mukaan työparin tehtäviä ei voida hoitaa muualta käsin. Alueella on ollut jaksoja ilman omaa pappia, mikä on aiheuttanut huolta ja hengellistä turvattomuutta seurakuntalaisissa. Papin etäisyys kasvattaa yhteydenoton kynnystä, ja yhteisillä liturgioilla on myös huomattava sosiaalinen merkitys.

Kolttien parissa tehtävän työn erityistarpeet

Keskustelussa korostettiin saamelaisten asemaa Suomen alkuperäiskansana sekä kolttien parissa tehtävän kirkollisen työn erityistä merkitystä. Seurakunta toi esille huolensa siitä, ettei saamenkielisten palvelujen järjestämisessä pystytä tällä hetkellä täyttämään lainsäädännön vaatimuksia. Työntekijöiden saamen kielen opiskeluun on mahdollista saada valtion tukea muista rahoituslähteistä.

Seurakunnan taloudellinen tilanne on tiukka. Avustuksen poistuminen edellyttäisi henkilöstöressurssien ja palvelujen arviointia koko seurakunnan alueella. Seurakunta toivoo avustuksen korottamista ja pitää saamelaisten parissa tehtävän työn rahoituksen turvaamista erityisen tärkeänä. Keskustelussa todettiin myös mahdollisuus neuvotella työehdoista. Työntekijöiden rekrytointi alueelle on ollut vaikeaa.

Neuvottelujen keskeiset havainnot

Kaikkien kolmen seurakunnan näkemyksen mukaan kirkon avustus on edellytys syrjäseutujen nykyisten palvelujen säilyttämiselle. Joensuun ja Tampereen seurakuntien tämänhetkinen hyvä taloudellinen tilanne ei mahdollista avustuksen korvaamista kokonaan seurakuntien omalla rahoituksella. Pohjois-Suomen ortodoksisen seurakunnan taloudellinen tilanne on jo nykyisellään tiukka.

Rahoituksen muutokset vaikuttaisivat jumalanpalvelusten, kirkollisten toimitusten ja muun hengellisen työn saatavuuteen. Laajat toiminta-alueet ja pitkät etäisyydet rajoittavat mahdollisuuksia korvata paikallista työparia muualla työskentelevillä työntekijöillä. Kokkolan ja Ivalon alueilla jatkuvuutta vaikeuttavat lisäksi rekrytointiongelmien. Kokkolan alueella rahoitusta koskeva epävarmuus saattaa viivästyttää papin tehtävän täyttämistä.

Alueiden tarpeet eroavat toisistaan. Joensuussa korostuvat vähenevä jäsenmäärä ja syrjäseutujen palvelujen saatavuus. Kokkolan ja Pietarsaaren alueella keskeisiä tekijöitä ovat monikielinen toiminta, kirkollisten toimitusten järjestäminen sekä henkilöstön työkuorma. Ivalossa korostuvat kolttien parissa tehtävän työn erityisasema, kielelliset tarpeet ja paikallisen työntekijän läsnäolon merkitys.

Yhteenveto päätöksen toimeenpanosta

Kirkolliskokouksen päätöksen mukaiset neuvottelut on käyty Joensuun, Tampereen ja Pohjoisen ortodoksisen seurakunnan kanssa. Neuvottelut ovat tuottaneet tiedot työparien rahoituksen merkityksestä sekä avustuksen vähentämisen tai poistamisen arvioiduista vaikutuksista. Seurakuntien omiin varoihin tai muuhun ulkopuoliseen rahoitukseen perustuvaa korvaavaa ratkaisua ei keskusteluissa tunnustettu.

Työparien rahoituksen turvaaminen edellyttää jatkossa kirkon avustuksia koskevia ratkaisuja. Rahoituksen arvioinnissa on otettava huomioon kirkon taloudelliset edellytykset, alueellisten palvelujen

saatavuus sekä koltta-alueen työssä esille tulleet kielelliset ja kulttuuriset tarpeet. Tämä raportti toimitetaan kirkolliskokoukselle tiedoksi päätöksen toimeenpanosta.

Jari Rönkkö

palvelukeskuksen johtaja

Henna Mynttinen

talouspäällikkö

Kuopiossa 8.8.2025

Jari Rönkkö

Palvelukeskuksen johtaja

Suomen ortodoksinen kirkko

Karjalankatu 1, 70110 Kuopio

Puh. 040 646 4197